

Rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 15.03.1991, sp. zn. 9 C 25/91, ECLI:CZ:OSCB:1991:9.C.25.1991.1

Číslo: 30/1992

Právní věta: Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ponechává sjednání ceny jen dohodě prodávajícího a kupujícího s výjimkou cen, na něž se vztahuje regulace cen podle ustanovení § 3 až § 10 zákona č. 526/1990 Sb. Pokud nebyla otázka porušení cenových předpisů (§ 16 odst. 1 zákona č. 526/1990 Sb.), popřípadě zneužití hospodářského postavení prodávajícího nebo kupujícího (srov. § 2 odst. 3 a § 16 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb.), posouzena cenovými kontrolními orgány, může si posoudit tyto otázky soud ve smyslu ustanovení § 135 odst. 2 o. s. ř. Hospodářské postavení, jež může prodávající nebo kupující zneužívat (§ 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb.), není zpravidla dáno při jednorázovém prodeji jednotlivé věci uskutečňované při neprofesionální činnosti prodávajícího.

Soud: Okresní soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 15.03.1991

Spisová značka: 9 C 25/91

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Cena, Koupě

Předpisy: 526/1990 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se domáhal vůči žalovanému zaplacení částky 2807 Kčs. Uváděl, že tato částka představuje neoprávněný majetkový prospěch, který žalovaný získal na jeho úkor, když mu prodal švédskou motorovou pilu za vyšší cenu než cenu, za niž ji žalovaný získal v Rakousku (podle katalogu cen, za které jsou tam výrobky tohoto druhu prodávány).

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s tím, že o koupi pily uzavřel se žalobcem kupní smlouvu, v níž se na ceně oba dohodli.

Okresní soud v Českých Budějovicích žalobu žalobce zamítl a o nákladech řízení rozhodl, že žalovaný nemá nárok na jejich úhradu. Tento rozsudek soudu prvního stupně nabyl právní moci.

Z odůvodnění:

Ke koupi pily došlo mezi žalobcem a žalovaným tak, že žalobce odpověděl na inzerát žalovaného týkající se prodeje „úplně nové motorové pily Hussquarna 33 s lištou 38 cm“. Telefonicky byla mezi

účastníky dohodnuta cena 13 500 Kčs s tím, že jde o úplně novou pilu. Pila byla žalobci zaslána na dobírku proti zaplacení částky 13 500 Kčs. Dodaná pila odpovídala dohodnutým podmínkám.

Později žalobce získal katalog specializovaného obchodního domu ve Vídni, z něhož zjistil, že se tam prodává motorová pila obdobného druhu za cenu o 1800 rakouských šilinků nižší, než jak to žalovaný uváděl žalobci. Z uvedeného důvodu proto žalobce požadoval na žalovaném, aby mu vrátil částku 2807 Kčs, což by odpovídalo v přepočtu na čs. koruny rozdílu v cenách, za niž žalovaný pilu koupil v Rakousku, a cenou, za niž pilu žalobci prodal v ČSFR.

Mezi žalobcem a žalovaným tedy došlo k uzavření kupní smlouvy, přičemž na kupní ceně se účastníci dohodli; předmětem koupě převzal žalobce jako zásilku na dobírku a při převzetí ihned uhradil kupní cenu.

Při uzavření shora uvedené kupní smlouvy byl již v účinnosti zákon č. 526/1990 Sb., o cenách. Podle ustanovení § 2 odst. 1 tohoto zákona se cena zboží sjednává dohodou stran, jde-li o zboží vymezené názvem, jednotkou množství a kvalitativními a dodacími nebo jinými podmínkami, sjednanými dohodou, případně určenými podmínkami, pokud tak stanoví zvláštní předpis. V části II zákona č. 526/1990 Sb. je upravena tzv. regulace cen, přičemž podle ustanovení § 4 tohoto zákona jsou zákonem stanovenými způsoby regulace cen jednak stanovení cen („úředně stanovené ceny“), dále usměrňování vývoje cen v návaznosti na věcné podmínky („věcné usměrňování cen“), také usměrňování cenových pohybů v čase („časově usměrňované ceny“) a posléze cenové moratorium.

V projednávané věci nešlo o prodej výrobku, na který by se vztahovala regulace cen; zejména tu nešlo o výrobek, pro nějž by byla úředně stanovena cena (srov. § 5 zákona č. 526/1990 Sb.). Proto účastníky dohodnutá kupní cena neodporovala v daném případě ustanovení § 399 odst. 2, věta první, o. z. 1)

Žalobce v řízení poukazoval také na ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., podle něhož prodávající nesmí zneužívat svého hospodářského postavení k tomu, aby získal nepřiměřený hospodářský prospěch prodejem za sjednanou cenu zahrnující neoprávněné náklady nebo nepřiměřený zisk.

Citované ustanovení je však nutno vykládat v souvislosti s ustanoveními § 15, § 16 a § 17 zákona č. 526/1990 Sb., podle nichž náleží posouzení otázky zneužití hospodářského postavení prodávajícím nebo kupujícím cenovým kontrolním orgánů. Po jejich rozhodnutí by se nepochybně mohl účastník koupě a prodeje výrobků domáhat vydání majetkového prospěchu, který by vznikl tím, že např. prodávající zneužil svého hospodářského postavení k tomu, aby získal nepřiměřený hospodářský prospěch (srov. § 18 zákona č. 526/1990 Sb.).

Nebylo-li dosud cenovým kontrolním orgánem zjištěno porušení cenových předpisů (§ 16 odst. 1 zákona č. 526/1990 Sb.) a nebylo-li jím dosud posouzeno, zda došlo k zneužití hospodářského postavení při sjednávání ceny (§ 16 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb.), potom je vzhledem k ustanovení § 135 odst. 2 o. s. ř. možné, aby si soud posoudil sám otázku, zda tu šlo o zneužití hospodářského postavení při sjednávání ceny k tomu, aby byl získán nepřiměřený hospodářský prospěch.

V projednávané věci však o případ zneužití hospodářského postavení nešlo. Na straně žalovaného nešlo o takové hospodářské postavení, kterého by zneužíval při sjednávání ceny. Žalovaný prodej motorové pily zahraniční výroby nabízel prostřednictvím inzerce a žalobce nebyl žádnými naléhavými okolnostmi nucen, aby nabízené zboží kupoval s nevýhodou pro sebe.

Hospodářským postavením ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb. je míněno postavení prodávajícího na trhu zboží, kterého prodávající za určitých okolností získá a která pak

může ve vztahu ke kupujícím zneužívat v širším rozsahu. Toto postavení je výsledkem určité hospodářské činnosti takového druhu, jež přesahuje rámec jednorázového prodeje jednotlivé věci, uskutečňovaného při neprofesionální činnosti prodávajícího. O uvedené hospodářské postavení však na straně žalovaného v projednávané věci nešlo.

Proto soud žalobu žalobce zamítl.

Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly; proto nezískal i při úspěchu ve věci právo na úhradu nákladů řízení.

Poznámky pod čarou:

1) ve znění před novelizací zákonem č. 509/1991 Sb.